

جشن سال اول مشروطیت

محیط مافی

چون سال اول مشروطیت پایان رسیده بود ملت ایران میخواهند سه شبانه روز در جلو سردرب عمارت بهارستان که مجلس شورای ملی است جشن بگیرند چهارده روز باول سال مانده از حالا گسبه، تاجار واصناف و سایر طبقات مشغول فراهم آوردن اسباب چراغان میباشند. تمام طبقات در جلو مجلس صاحب طاق نمای مخصوص میباشند حتی آرامنه و یهود وزر تشتی ها هر طبقه دز همین خیابان جلو مجلس محلی برای خود معین کرده مشغول چوب بند و ساختن طاقنما هستند.

شب ۱۴ جمادی الاخره ۱۳۲۵ ق که روز اول جشن است رسید. در این روز مجلس ایران افتتاح شد. فعلا یکسال از عمر مجلس اول ایران گذشته و مشروطیت برقرار گشته در این جشن ملی افراد ملت منتهی سعی و کوشش رامبذول داشته و مخارج گزافی تحمل کردند. در فضای جلو خوان عمارت مجلس از دو طرف طاق بندی با تخته و چوب شده بود تا مقابل قراولخانه شاه آباد. آنجا طاق نصرت مفصلی بسته بودند. هر يك از این طاق نماها بجماعتی مخصوص است بقراریکه ذیلا شرح داده میشود:

اولا سردرب عمارت مجلس يك طاقنمای خیلی مفصل بزرگ ترتیب داده بودند که بر تمام طاقنماها رجحان و مزیت داشت این طاقنمای مصنوعی راهروها خلوتها و ایوانها داشت که تمام سقف دیوارهای طاقنمای مزبور را باطاقه شالهای کشمیری و پارچه های قیمتی آویخته بودند و تمام سقفها چهلچراغهای پنجاه شاخه سی چهل شاخه آویخته بودند تمام این طاقنما و دیوار و سقف آن مملو از چراغ و يك چرخ آتش بود.

در جلو این طاقنما ایوانی از چوب ساخته بودند و در وسط ایوان يك میز بسیار بزرگی قرارداد داده بودند و روی میز شیرینی و میوه چیده شده بود و اطراف این میز یکسر تماما صندلی گذاشته شده بود که آقایان مدعوین خارجه و داخله بنشینند. مستخدمین و پیشخدمت زیادی مراقب پذیرائی واردین بودند.

اما سایر طاقنماها ابتدا از طرف یمین شروع (داست).

۱- طاقنمای اول که متصل به طاقنمای بزرگ سردرب مجلس بود متعلق به مستوفیان است مشهور به انجمن اتحادیه استیفاء میباشند.

بقلم

کسیکه خود شاهد

و

ناظر آن بوده

است

۶- انجمن خیریه محمدیه	۲- انجمن جنوبی ایران
۷- انجمن صاحبمنصبان	۳- انجمن صرافان
۸- انجمن قورخانه	۴- انجمن خراسان
۹- انجمن شمالی	۵- انجمن خیاطان
۱۹- انجمن اشراف	۶- انجمن ارامنه تبعه ایران
۱۱- انجمن محمدیه بهارستان	۷- انجمن اصناف
۱۲- انجمن معماران	۸- انجمن سعادت دروازه قزوین
۱۳- انجمن افتتاحیه	۹- انجمن برادران دروازه قزوین
۱۴- انجمن سادات	۱۰- اداره روزنامه مجلس شورا
۱۵- انجمن اتحادیه غیرت	۱۱- انجمن ایران جراید
۱۶- انجمن عراق عجم	۱۲- انجمن سعادت شهر نو
۱۷- انجمن قاطبه	۱۳- انجمن مودت
۱۸- انجمن اتحادیه برادران سرچشمه	۱۴- انجمن محله بازار
۱۹- انجمن اتحادیه سعادت	۱۵- انجمن برادران سنگلج
۲۰- انجمن آذربایجان	۱۶- انجمن مدرسه فلاح
۲۱- انجمن مرکزی برادران	۱۷- انجمن کوچه غریبان
۲۲- انجمن اتحادیه جماعت طلاب	۱۸- انجمن لشکر نویسان
۲۳- انجمن اتحادیه حسینی	۱۹- انجمن متعلق به طایفه بنی اسرائیل ساکن
تهران
۲۸- انجمن مطبوعات	۱- انجمن اقدسیه که متصل است بطاق کبیر
۲۵- انجمن اتحادیه قزوین	۲- انجمن دانشمندان
۲۶- انجمن اتقان دروازه قزوین	۳- مدرسه دارالفنون
طاق نصرت و بروی سردرب مجلس شورا	۴- مدرسه مظفری
متعلق بحاج محمدتقی معروف به بنکدارست	۵- انجمن مهدیه
اندکی از این فضای پروسعت پائین تر دو	

جشن سال اول مشروطیت ایران

سه انجمن بود از قبیل انجمن آذربایجان و انجمن مظفری و در طرف دیگر انجمن شاه آباد و غیره که تمام را بطور خیلی با شکوه طاق بندی و تزئین کرده بودند .

مقابل انجمن های مذکور در پخانه بانوی عظمی و سردرب عمارت ظل السلطان را با کمال شکوه آئین بسته چراغانی نموده شربت و شیرینی گذارده از مردم پذیرائی میکردند . در حقیقت این محوطه درب عمارت مجلس با درب خانه ظل السلطان که هزار قدم راه است از کثرت چراغهای گوناگون و جارها و چهلچراغهای برق يك کانون نور و روشنائی الوان بود .

اما طاقنماهای مزبور اگر چه هر يك انجمن نوشته شده و لکن در هر يك از طاقنماها چندین انجمن دیگر شرکت دارند و اکثر از بزرگان و اعیان شهر در این طاقنماها شیرینی و شربت و چائی برای عموم واردین حاضر بود با کمال محبت و مهربانی از تمام واردین پذیرائی بعمل آمد .

جلو تمام این طاقنماها دور تادور سیم کشیده بودند فانوسهای الوان رنگارنگ آویخته بودند و بیرقهای ایران را در بین زده بودند که خیلی بر شکوه و زیبایی طاقنماها افزوده شده بود .

در وسط محوطه بهارستان هم سیم کشی کشیده بودند بیدقهای ایران الوان زده لوحهای زنده باد و تابلوهای مبارکباد نصب کرده بودند و تخته های اشعار مناسب موزیک آویخته شده بود .

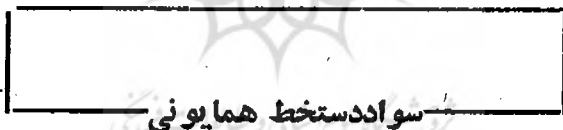
جلو سردرب مجلس و جلوطاق نصرت مقابل آن آتش بازیهای نوظهور الوان تهیه شده بود علاوه بر این جلو خان مجلس در شهر هم چراغانی است سردرب منازل اعیان همه جا چراغانی است در سبزه میدان چراغانی پستخانه و تلگرافخانه اهتماماتی کرده بود .

غروب روز جمعه ۱۴ جمادی الاخر که شب ۱۵ است تمام اهالی در این مکان مشغول سیر و گشت بودند باندازهی جمعیت در آنجا بود که راه عبور و حرکت بسیار دشوار بود زیرا که محل گردش و سیر مردم از جلو طاقنماها بود وسط فضا بواسطه کثرت آتش بازی و زیادی چراغها و سیمها و بیرقها راه عبور برای کسی میسر نبود .

سردرب مجلس فقط برای جلوس سیدین السندین آقامیرزا سید محمد و آقا سید عبداله ترتیب داده شده بود و در ضمن وزرا و سفرا و مادامهاشان وارد آنجا میشدند جلوس میکردند پذیرائی اشخاصیکه بآن سالون بزرگ جلو مجلس وارد میشدند با آقا میرزا محسن مجتهد بود .

یکساعت از شب گذشته بود که احساس جنبش و هيجانی در مستخدمین سردرب پدیدار گشت که آمد و شد میکردند معلوم بود کسی از درب وارد میشود در اینوقت علمای روحانی و دوسید بزرگوار وارد سردرب مجلس هر دو با یکدیگر دوش بدوش با نهایت تأنی وارد در سالون مصنوعی پذیرائی شدند بر صندلیها جلوس کردند در آنوقت فرمان شلیک توپ و آتشبازی صادر گردید عملیات آتش بازی مشغول کار شدند از طرفی هم صدای آهنگ نغمات موزیک بلند شد در این بین دو نفر از سفرا وارد شدند در حضور علما نشستند پنج نفر از مادامهای سفرای روس و انگلیس و غیره وارد شدند در حضور علما شرایط احترامات معموله که مرسوم خودشان است بجا آوردند نشستند در اینوقت آقای رئیس الوزرا از طرف اعلی حضرت وارد شدند این طور بیان کردند که اعلی حضرت بواسطه کسالتی که دارند تمثال خودشان را فرستادند و نیز دستخطی که حاکی بر رأفت و اعتماد و موافقت است شرف صدور یافته اینک دستخط همایونی است .

در اینموقع علما برای احترام تمثال همایونی و زیارت دستخط جهانمطاع از جای حرکت کردند تمثال را با کمال احترام گرفته بالای خودشان در همان مکان نصب کردند. پس از آن دستخط را قرائت کردند.

جناب اشرف تائبك اعظم در اینموقع که ملت شاه پرست ایران بشکرانه اعطای تاسیس (کنستیتوسیون) که از عطایای پدر تاجدار ما بود جشن ملی گرفته اند و وظیفه دولتخواهی و شاه پرستی را بموقع بروز ظهور رسانیده اند و خاطر همایون مملت دوست ما در اقامه این جشن بجا آورده اند به آن جناب اشرف امر و مقرر میشود که مراسم ملوکانه و مسرات ضمیر مقدس همایون ما را شما هم بمجلس مقدس شورای ملی ابلاغ دارید و از طرف قرین الشرف ما انعقاد این جشن ملی و اقامه این اساس مقدس را تبریک و تهنیت گفته نیات مقدسه ما را که همیشه مصروف به انتظام عظمت دولت و خیر و رفاه رعیت و ترقی و تمدن ملت است اظهار دارند امیدواریم که انشاءاله تعالی با اتحاد و اتفاق وزراء صدیق و وکلای امینی که در این سال دوم تاسیس این اساس مکنونات خاطر ملوکانه صادر نظم امور و پیشرفت مقاصد دولت و ملت بیشتر بظهور آمده مملکت قدیمه ما انشاءاله بسرعت هر چه تمامتر باعلی درجات ترقی و تمدن نایل شوند ۱۴ شهر جمادی

الثانیه ۱۳۲۵

جشن سال اول مشروطیت ایران

بعد از قرائت دستخط ملوكانه صدای زنده باد شاهنشاه عدالت پناه، پاینده باد شاه رعیت - خواه برقراریاد مجلس شورا بلند شد چون این صدا بگوش جمعیت و طاقنماهای دیگر رسید آنها هم با حضرات همصدا شدند صدای زنده باد محمدعلیشاه زنده باد قانون محمدی در همه جا بلند شد .

در این مدت که قریب نیمساعت از ورود اتابك اعظم گذشته که تمثال همایونی و دستخط ملوكانه را آورده اند صدای توپ و زنبورك بلند است نعمات فرح انگیز موزيك مترنم عملجات آتش بازی مشغول کار بودند .

در این ضمن شاگردان مدارس دسته دسته بایر قهای مخصوص جلوس در مجلس می آمدند خطاب میخواندند زنده باد میگویند میگویند در تمام این مدت آتش بازی بالوان مختلف جاری بود و موزيك مترنم .

علمای روحانی تا سه ساعتی شب مزبور نشسته بودند و شليك توپ ادامه داشت در ساعت مزبور حرکت کردند فوری شیپور مرخصی کشیده شد علما بداخل عمارت مجلس شورا رفتند مردم تماشاچی مشغول سیر و گشت شدند مردم دسته دسته وارد طاقنماها میشدند شربت و شیرینی صرف نموده حرکت میکردند .

پاسی که از شب گذشت مجلس جشن امشب برهم خورد مردم متفرق شدند و لسی چراغ های آنجا تا صبح در سوز و گداز بود بگمان مردم اینکه جشن و آتش بازی فقط همین شب بود ولی شب ۱۶ هم این جشن برقرار بود بر طبق اخبار تلگرافی در تمام ایالات و ولایات ایران این جشن برقرار بوده است .

در شب شانزدهم اساس و بساط جشن آراسته و پیراسته تر از شب دوش بود آتش بازی را تجدید کرده بودند یکساعت از شب گذشته باز سیدین السندین بطریقیکه شب قبل وارد شده بودند وارد سالون در مجلس شدند فوری شیپور کشیده شد فرمان آتش بازی و توپ و خمپاره صادر گردید اجزا مشغول کار شدند موزيك مشغول ترنم گردید در این شب دستجات مختلف از نظامی و طبقات دیگر و شاگردان مدارس بیشتر از پیشتر آمدند لایحه خواندند زنده باد گفتند گذشتند . امشب هم تا ساعت سه از شب گذشته علما نشسته بودند بعد حرکت کردند شیپور مرخصی کشیده شد در این شب تا روز چراغها روشن بود در حقیقت جشن بسیار با شکوه و مفصلی گرفته شده که نظیر آن دیده نشده .

